

РЕСУРСЕН ЦЕНТАР
на родители на деца
со посебни потреби

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ 2016

РЕСУРСЕН ЦЕНТАР НА РОДИТЕЛИ НА ДЕЦА СО ПОСЕБНИ ПОТРЕБИ

“Васко Карангелески” бр 33,
1000 Скопје
+389 78 449 852, +389 78 449 851
resursen.centar@yahoo.com
www.resursencentar.mk

Подготвен од: Здружение на граѓани РЕСУРСЕН ЦЕНТАР на родители на деца со посебни потреби

Март, 2017 Скопје

ВОВЕД

Уште во 2010 година, УНИЦЕФ идентификуваше група на родители кои беа обучени од страна на *Pacer* (Ресурсен центар на родители со седиште во САД), со цел да се креира една нова родителска организација. Ваквата родителска организација со развиени капацитети имаше за задача да се наметне како фактор кој ќе допринесе за социјална мобилизација и допир до родителите на маргинализираните деца, како и обезбедување на финансиски средства за етаблирање и функционирање на ресурсен центар на родители во земјава.

Ресурсниот Центар на родители на деца со посебни потреби е формиран уште 2012-та година (активно започнува со работа во 2014 година) како родителска организација со мисија да им служи на сите деца со посебни потреби и нивните семејства преку обезбедување на поддршка, помош, пристап до информации, обезбедување на остварување на нивните права и овластувања во сите сегменти на животот, успешна социјална инклузија и подигнување на јавната свест и одговорност.

Инициран, формиран и воден од родители на деца со посебни потреби, а замислен како национален родителски сервис кој им служи на родителите и нивните деца со посебни потреби, Ресурсниот Центар делува како партнер на родителите, на здруженија кои чии активности и делување се однесуваат на децата со посебни потреби, но едновременно и на институциите кои работат на подобрување на условите на животот на децата со посебни потреби.

Ресурсниот Центар на родители на деца со посебни потреби нема членство, а нашите сервиси и услуги се така дизајнирани, да ги поддржат семејствата во нивниот секојдневен живот.

Фокусиран на промоција на профилот на лице со потенцијал, а не лице со посебна потреба, РЦ верува дека секое лице со посебна потреба има право да живее свој сопствен живот и да тежнее кон своите цели без ограничувања, предрасуди и очекувања од другите луѓе.

МИСИЈА НА РЕСУРСНИОТ ЦЕНТАР

Да им служи на сите деца со посебни потреби и нивните семејства преку: обезбедување на поддршка, помош, пристап до информации, обезбедување на остварување на нивните права во сите сегменти на животот со цел - што поуспешна социјална инклузија, како и подигање на јавната свест и одговорност за постоењето на тие права

ЗА ИЗВЕШТАЈОТ

Овој извештај има за цел да ја презентира работата на Ресурсниот Центар на родители на деца со посебни потреби во текот на 2016-та година.

Во текот на 2016 година РЦ спроведе два главни проекти во кои како донатори се јавуваат УНИЦЕФ Македонија и Британската Амбасада во Република Македонија. Родители ангажирани од

Ресурсниот Центар беа дел и од проект кој го спроведуваше УСАИД. Потпишани се голем број на Меморандуми на соработка со здруженија, општини, училишта, дневни центри, меѓуопштински центри за социјална работа итн. Вкупно на проектот на УНИЦЕФ беа ангажирани 7 лица и тоа: два национални координатори, три регионални координатори, административен асистент и асистент за сос-линија. На проектот спроведен со Британската Амбасада во РМ беа ангажирани вкупно три лица: проект менаџер и двајца асистенти. На проектот кој беше дел од проектот на УСАИД Макеоднија беа ангажирани вкупно 15 родители.

Пред почетокот на изборите во РМ, во текот на Ноември 2016 беше организирана кампања СО ПОЧИТ! за подигнување на јавната свест кај учесниците во политичките процеси и сите политички партии во врска со говорот и употребата на навредливи зборови кон лицата со попреченост.

Годишните сметки на Ресурсниот Центар се достапни на линкот: <http://resurscentar.mk/%D0%B7%D0%B0-%D0%BD%D0%B0%D1%81/%D1%84%D0%B8%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%B8%D1%81%D0%BA%D0%B8-%D0%B8%D0%B7%D0%B2%D0%B5%D1%88%D1%82%D0%B0%D0%B8/>

ДОСЕГАШНА РАБОТА И ДЕЛ ОД АКТИВНОСТИТЕ АКТИВНОСТИ ВО 2016

Во својата досегашна работа РЦ веќе реализираше неколку проекти со УНИЦЕФ, (под чија капа и беше формиран) и Британската Амбасада во Република Македонија, кои како и досега, и понатаму се јавуваат како негови поддржувачи.

СЕРВИСИ

- Преку својата веб страница www.resurscentar.mk, FB профилот во чии рамки е формирана и затворена FB група Посебни родители (во која членуваат само родители на деца со посебни потреби и бројката во 2016 е веќе 850 членови), како и СОС Линијата, Ресурсниот Центар на родители на деца со посебни потреби нуди информации, помош и поддршка на родителите во нивната секојдневна борба. Сите овие форми на помош покажуваат исклучителни резултати. Родителите разменуваат искуства, се развиваат дискусии за сите теми кои им се важни
- Преку делувањето на нашите 3 регионалните координатори и 2 национални координатори работиме кон зајакнување и на локалната заедницата. Регионалните координатори подобро ја познаваат ситуацијата на терен и добро остваруваат контакти со локалните институции.
- Во склоп на последниот проект кој беше финансиран од УНИЦЕФ, беше изработен софтвер за мапирање на децата, но и семејствата со деца со посебни потреби. Обработката на внесените информации за децата со посебни потреби, но и за нивните семејства ќе ја даде вистинската слика за моменталната ситуација, за сегашните и идните потреби на оваа ранлива категорија на граѓани. Софтверот овозможува креирање на платформа на делување; на тој начин точно ќе

се лоцираат деловите кои бараат уште поголемо ангажирање на сите инволвирани во оваа проблематика, без оглед на тоа дали се работи за образованието, социјалниот аспект, невладините здруженија или здравството. Последните податоци на државно ниво се дека во Македонија има само приближно 8000 лица со посебни потреби. Но, тоа е податок кој се базира на корисници на ПОСЕБЕН ДОДАТОК што ни приближно не е бројка бидејќи нашите податоци зборуваат за постоење на многу поголем број (има многу лица кои не го земаат посебниот додаток, не се информирани или финансиски таа сума не им прави голема разлика). Последно мапирање било уште во 1966 година. Светските бројки велат дека 10 % од вкупната популација се лица со посебни потреби. Ресурсниот Центар во 2016 ја достигна бројката од 1000 мапирани семејства.

- Во склоп на активностите поддржани од УНИЦЕФ, во Октомври 2015 година, РЦ организираше т.н психолошки камп организиран само за родители на деца со посебни потреби, за прв пат во Македонија. Кампот го водеше проф. Дијана Белевска, а имаше преку 120 учесници – родители на деца со посебни потреби. Одзивот беше многу голем, многу родители не можеа да дојдат. Оваа година во Ноември РЦ повторно организираше таков камп во Хотел Молика, Пелистер за 90 учесници од 11-13 Ноември, 2016 год.
- Ресурсниот Центар е партнер на многу здруженија и НВО организации, ИСКЛУЧИТЕЛНО ДОБРО соработува со Асоцијацијата на Млади правници со кои постојано сме во контакт, но мора да се потенцира дека ние сме пријатели и со институциите (освен со родителите) во РМ. Во тој поглед постојано сме во контакти со Министерствата за труд и социјална политика, Министерството за Образование, Народниот омбудисман итн. И во оваа година бројот на склучените Меморандуми на соработка е голем (прилог: склучени Меморандуми на соработка во 2016 година)
- Ресурсниот Центар присуствува на сите настани, конференции, форуми и случувања кои ги организираат нашите партнери и партнерски здруженија. И во 2016 година учествувавме во над 80 организирани активности.
- Публикувани неколку прирачника и брошури на веб страната на Ресурсниот центар (www.resursencentra.mk) - Прирачници за инклузивно образование – Општ дел, Прирачник за инклузивна настава – Примери, Брошури: Што треба да знаеме и како да се однесуваме кон лицата со телесен инвалидитет, Како да се однесуваме кон лицата со оштетен слух, Како да им помогаме на слабовидни лица. Сите овие се достапни само на нашата веб страница www.resursencentar.mk, односно на патеката: <http://resursencentar.mk/resursni-materijali/publikacii/>

ПРОЕКТИ ВО 2016 год.

1. **Ресурсен Центар на родители на деца со посебни потреби – Проширување на можности за социјална инклузија и подобрување на квалитетот на животот на децата со попречености преку зајакнување на капацитетите на родителите** (Parents Resource

Center – Expand opportunities for social inclusion and enhance the quality of life of children with disabilities by empowering their parents and families)

Донатор:	UNICEF, United Nations Children’s Fund
Времетраење на проектот :	11 May, 2016 – 10 March 2017
Партиципација на УНИЦЕФ:	59.000,00 USD (3.302.000,00 MKD)
Партиципација на РЦ:	4.800,00 USD (272.000,00 MKD)

Цел на проектот: Создавање и проширување на базата на податоци достапни за употреба во институциите при креирањето на идните политики и поради објективноста на податоци, ќе резултира со повеќе објективен и позитивен исход. Родителите, со користење на ресурси и поддршка на РЦ родителите ќе бидат информирани, и со тоа правилно поставени во системот на образовна инклузија на децата. Обучените наставници ќе биде од голема помош за редовните наставници во справувањето со секојдневните проблеми. Исто така, учеството на волонтери, во значителна мера ќе го олесни секојдневниот живот и функционирањето на децата со посебни потреби и нивните семејства.

Активности: продолжување и зајакнување на постоечките платформа за проактивна комуникација (социјалните мрежи, електронска пошта, веб-страница); Понатамошно проширување на мрежа на организации за Заедничкиот активности и услуги, на пример, соработка со Народниот правобранител и на Националната комисија за заштита од дискриминација; Психолошка поддршка на родителите; Учество во обуки со поддршка на УНИЦЕФ и дисеминација на информации со други родители преку РЦ; Соработка со институции и единиците на локална самоуправа Зајакнување на капацитетите на наставниците (Идентификувани број на наставници сензибилизирани за обука за поддршка на наставниците, избрани наставници, кои ќе им даде на наставникот - поддршка на наставниците, Креирана листа на наставници кои ќе даваат на наставниците поддршка наставник-наставник, Зголемување на социјалната одговорност (листа на волонтери) итн.

- 2. Претставување на Ресурсниот Центар пред професионалци од првата линија кои работат со деца со посебни потреби** (гинеколози, мпедијатри, акушери, семејни лекари итн.)
Presentation of the Parent’s Resource Center in front of the first-level professionals whose work and expertise encompasses children with special needs (gynecologists, pediatricians, primary healthcare professionals etc.)

Донатор:	Британска Амбасада во РМ (FCO Strategic Programme Fund and Bilateral Programme Fund)
Времетраење на проектот:	08 February, 2016 to 31 March, 2016
Вредност на проектот:	302.880,00 МКД (4.190,00 £)

Цел на проектот: Претставување на Ресурсниот Центар пред професионалци (и воспоставување на конекција со цел да се насочат родителите на децата на ново дијагностицирани деца со пречки во развојот кон Родител Ресурсен центар како прва референтна точка. На подолг рок тоа ќе им даде сила на поддршка, дистрибуција на одговорности,

Активности: Одржани 6 презентации (Куманово, Кавадарци, Штип, Свети Николе, Струга и Кочани) во здравствени установи пред првото ниво на професионалци (гинеколози, акушери, педијатрите, семејни лекари, професионалци во примарната здравствена заштита, итн). кои се во допир со родителите на децата / лицата со посебни потреби.

3. УНДП (United Nations Development Programme) – дел

Проект: “Social Services for Persons with Disabilities”

Времетраење: 25 Ноември 2016 – 25 Феврари 2016 год.

Вкупен износ за РЦ: 281,675.00 ден.

Целна група: Згрижувачки семејства низ Македонија кои згрижуваат деца/лица со посебни потреби

Улога на Ресурсниот Центар: Учество во спроведување на анкети во згрижувачки семејства со лица / деца со посебни потреби – ангажирани 15 родители на деца со посебни потреби од повеќе градови во Македонија

Опис на активностите:

- Обезбедување на пристап до податоците за членовите на Центарот кои ќе послужат за развој на индикатори за бројот на лицата со попреченост, по вид и степен на попреченост, во 81 општина во државата;

-Учество во подготовка на прашалникот за истражувањето за утврдување на потребите на лицата со попреченост во три региони во државата;

-Учество во истражувањето за идентификување на физичките и општествените бариери за вклучување на лицата со попреченост на пазарот на трудот и пошироко во социјалната средина, како и во идентификување на потребата од социјални услуги на локално ниво, преку директно учество на членовите на организацијата во статистичкиот примерок и во спроведување на анкетирањето во три региони во државата – Југо-источен, Пелагониски и Скопски;

-Учество во анализирањето на добиените податоци, подготовка на препораките до локалните самоуправи и учество во дизајнирањето на социјалните услуги во локалните заедници, адаптирани на реалните потреби на лицата со попреченост.

-Учество во спроведување на обуките за анкетарите кои ќе го спроведуваат истражувањето на терен;

-Учество во тимовите на анкетари кои ќе спроведуваат интервијуа со згрижувачките семејства кои згрижуваат лица со попреченост.

РЕСУРСНИОТ ЦЕНТАР ВО ДЕЛ МЕДИУМИТЕ ВО 2016 год.

Пулс 24, 27 Септември, 2016

<http://puls24.mk/mk/vesti/dimitrovska-da-se-vnimava-da-ne-se-zloupotrebata-licata-so-hendikep-za-sobiranje-na-politicki-poeni>

Телевизија Стар, 28 Октомври, 2016

<http://televizijastar.com/2016/10/28/средба-на-родители-на-деца-со-посебни-п/>

ТВ КЗ, Крива Паланка, 27 Октомври, 2016

<https://www.youtube.com/watch?v=KT2LX-fh6Qw&feature=share>

ТВ КЗ, Утрински Зрак, 09 Ноември, 2016

<https://www.youtube.com/watch?v=gctR3VrXg8o&feature=share>

ТВ Тера Битола, 26 Октомври, 2016

<http://tera.mk/kako-gi-povreduvame-litsata-so-posebni-potrebi/>

Грид.мк, Civil Macedonia, Ноември, 2016

<http://grid.mk/youtube/123412/daniela-mircheska>

МИА.МК, 26 Октомври, 2016, Кампања СО ПОЧИТ!

<http://www.mia.mk/Mobile/mk/Home/RenderSingleNews/134?newsID=133404808>

ФОТОГРАФИИ ОД ДЕЛ ОД АКТИВНОСТИТЕ ВО 2016 год.

